Lietuvos vaikų vėžio asociacija „Paguoda“

Asmens kodas 191594065, Santariškių g. 4, Vilnius, tel. +370 686 26869, info@paguoda.lt

asociacija KRAUJAS
Asociacija „Kraujas“

Asmens kodas 295750630, Teatro g. 3-9, Vilnius, tel. +370 687 40952, info@kraujas.lt

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministrui
Aurelijui Verygai

2018-01-02 Nr. 18/01-1

Jos Ekscelencijai
Lietuvos Respublikos Prezidentei
Daliai Grybauskaitei

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui
Sauliui Skverneliui

Lietuvos Respublikos Seimo
Sveikatos reikalų komiteto nariams

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės
Valstybės kontrolieriui Arūnui Dulkiui

DĖL AUTOLOGINĖS KRAUJODAROS KAMIENINIŲ LĄSTELIŲ TRANSPLANTACIJOS PASLAUGŲ

VšĮ LSMU Kauno klinikų (toliau – Kauno klinikų) iniciatyva, LR Sveikatos apsaugos ministro Aurelijaus Verygos 2017 m. lapkričio 3 d. įsakymu Nr. V-1262 buvo sudaryta darbo grupė, kuriai pavesta įvertinti ir pateikti siūlymus dėl esamo žmogaus kraujodaros kamieninių ląstelių transplantacijos paslaugų reglamentavimo t. y. įvertinti Kauno klinikų pateiktus siūlymus dėl LR sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. V-632 patvirtintus Žmogaus kraujodaros kamieninių ląstelių transplantacijos paslaugų, apmokamų iš žmogaus organų ir audinių transplantacijos paprastųjų išlaidų finansavimo programos lėšų, teikimo reikalavimai, bazinės kainos ir mokėjimo tvarkos aprašo (toliau – **Aprašas**) reikalavimus, bei LR sveikatos apsaugos ministro 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-1462 „Dėl 2015-2025 metų transplantacijos programos“ (toliau – **Transplantacijos programa**).

2017 m. lapkričio 3 d. vykusio darbo grupės posėdžio metu Kauno klinikos siūlė atsisakyti Aprašo punktų (12.1.3; 12.1.4; 12.1.5; 12.2.2; 13.1.4; 13.1.5; 14.1; 15.1) tam tikrų kriterijų, kurie riboja galimybes Kauno klinikoms plėsti kraujodaros kamieninių ląstelių transplantacijos paslaugas, nes Kauno klinikos negali užtikrinti Apraše ir Transplantacijos programoje numatytų saugumo ir kokybės reikalavimų. Posėdžio metu darbo grupės nariai nepasiekė bendro sutarimo dėl pateiktų

siūlymų. Bendru sutarimu buvo nuspręsta, kad iki sekančio darbo grupės posėdžio Kauno klinikos ir VUL Santaros klinikos (toliau – Santaros klinikos) turi pateikti atliktų transplantacijos paslaugų kokybės rezultatus, numatytus Transplantacijos programoje bei Apraše, t. y. pacientų mirtingumas per 100 d. po transplantacijos neturi viršyti 1 proc. Santaros klinikos darbo grupės sprendimą įvykdė ir rezultatus pateikė. Kauno klinikų atstovė prof. E. Juozaitytė ryte prieš darbo grupės posėdį informavo, kad atšaukia savo atstovus iš Kauno klinikų iniciatyva organizuotos darbo grupės veiklos, o Kauno klinikos atliktų transplantacijų rezultatų nepateikė. Darbo grupės posėdis buvo atšauktas.

Asociacija „Kraujas“ raštu kreipėsi į Higienos institutą bei Valstybinę ligonių kasą prie LR sveikatos apsaugos ministerijos dėl duomenų pateikimo apie Kauno klinikose ir Santaros klinikose mielomine liga sergantiems pacientams atliktų transplantacijų skaičių bei mirtingumą. Gauti rezultatai akivaizdžiai patvirtina, kad **Kauno klinikose pacientų bendras mirtingumas per 100 dienų po transplantacijos yra 5,9 %, kai tuo tarpu Santaros klinikose – 0,7%**. Esantys rezultatai patvirtina, kad Kauno klinikos neužtikrino Apraše ir Transplantacijos programoje numatytų paslaugos kokybės rezultatų, todėl įvairiais būdais siekė pacientų saugumą užtikrinančius rodiklius panaikinti. Mums ypatingą nerimą kelią civilizuotose valstybėse po transplantacijų nepriimtinas pacientų mirtingumas Kauno klinikose.

Darbo grupei nebaigus savo darbo, skubotai, 2017 m. gruodžio 29 d., Žemės ūkio ministras, pavaduojantis sveikatos apsaugos ministrą, Bronius Markauskas įsakymu Nr. V-1508 pakeitė Aprašą bei įsakymu Nr. V-1509 Transplantacijos programą. Buvo patenkinti visi Kauno klinikų siūlomi pakeitimai, atsisakant pacientų saugumą užtikrinančių reikalavimų ir sudarant Kauno klinikoms galimybę plėtoti transplantacijos paslaugas sukeliant grėsmę pacientų sveikatai, o kai kuriais atvejais ir mirtį.

Iki šiol manėme, kad sveikatos apsaugos politikoje prioritetas yra paciento teisė į kokybiškas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kaip numatyta Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo (**PTŽSAĮ**) 2 str. 8 d., 3 str. 1 d., o ne instituciniai interesai ar ambicijos. Tačiau skubos tvarka vienašališkai priimti sprendimai Kauno klinikų naudai patvirtina, kad valstybės institucijos pataikauja siauriems instituciniams interesams, net ir pacientų sveikatos bei gyvybės sąskaita.

Pagrįstai manome, kad minėti Aprašo ir Transplantacijos programos pakeitimai buvo atlikti skubotai ir paslapčia, siekiant dangstyti Kauno klinikų neatitikimą licencijos reikalavimams bei siekiant sumažinti ir pritaikyti Aprašo reikalavimus išimtinai Kauno klinikoms.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Vaikų vėžio asociacija „Paguoda“ ir asociacija „Kraujas“, atstovaujanti kraujo vėžiu sergančių Lietuvos žmonių interesus, prašo:

- **imtis priemonių, kad 2017 m. gruodžio 29 d. Žemės ūkio ministro, pavaduojančio sveikatos apsaugos ministrą, Broniaus Markausko įsakymai Nr. V-1508, Nr. V-1509 būtų nedelsiant sustabdyti ir panaikinti.**

- **įvertinti nerimą keliantį transplantacijos sąlygotą mirtingumą Kauno klinikose.**

Prašome, LR Sveikatos apsaugos ministro Aurelijaus Verygos atsakyti į klausimus:

1. Ar manote, kad 5,9% mirtingumas Kauno klinikose po transplantacijų yra pateisinamas ir priimtinas, kai kitame transplantacijų centre jis yra 0,7%?
2. Ar Jums kaip ministrui yra priimtina, kad pacientų sveikatai ir gyvybei esminiai Transplantacijų programos ir Aprašo keitimai parengiami ir pasirašomi be specialistų ir pacientų žinios ir dalyvavimo?

3. Ar su Jūsų žinia Žemės ūkio ministras pavaduojantis sveikatos apsaugos ministrą, Bronius Markauskas pasirašė Transplantacijų programos ir Aprašo pakeitimus?
4. Kuris sveikatos apsaugos viceministras kuravo Transplantacijų programos ir Aprašo keitimų projekto rengimą?

Lietuvos vaikų vėžio asociacija „Paguoda“ vadovė Daiva Žaromskienė

Asociacijos „Kraujas“ pirmininkė Ieva Drėgvienė